

Pracovní smlouva

Plat, mzda

Soc. a zdravot. pojištění

Pracovní doba

Dovolená

Konkurenční doložka

1. Charakteristika

- Pracovní smlouva

dokument zakládající pracovně-právní vztah a vymezující práva a povinnosti, které zaměstnanci a zaměstnavateli z tohoto pracovně-právního vztahu vyplývají

- Formální stránka pracovní smlouvy:

- a) údaje o zaměstnanci (jméno, RČ, bydliště)

- b) údaje o zaměstnavateli (název, IČO, sídlo)

- c) povinné údaje

- d) datum podpisu smlouvy

- e) podpisy (razítko) – zaměstnance a zaměstnavatele

1. Charakteristika

- Před uzavřením pracovní smlouvy je **zaměstnavatel povinen seznámit** zaměstnance **s právy a povinnostmi**, které pro něho z pracovní smlouvy vyplývají, dále **s pracovními a mzdovými podmínkami**, za nichž má práci konat.
- **Zaměstnavatel je povinen zajistit, aby se zaměstnanec před uzavřením smlouvy podrobil lékařské prohlídce** (náklady spojené se vstupní lékařskou prohlídkou by dle zákoníku práce měly být hrazeny zaměstnavatelem)

2. Zákonné (povinné) údaje

- Pracovní smlouva musí ze zákona obsahovat údaje:
(bez těchto údajů je smlouva neplatná !!!)

1) druh práce

2) místo nebo místa výkonu práce

3) den nástupu

- Smlouva musí být uzavřena písemnou formou,
minimálně 2 vyhotovení (zaměstnavatel a zaměstnanec)
- Pracovní poměr vzniká dnem nástupu do práce (i
kdyby byla smlouva podepsána dříve)

3. Nepovinné údaje

• Pracovní smlouva může obsahovat i další údaje a to nepovinné :

•

1) zkušební doba

2) doba trvání pracovního poměru

– neurčitá

– určitá

3) výše mzdy/platu

4) rozvrh pracovní doby

5) délka dovolené

6) konkurenční doložka

4. Zkušební doba

- slouží zaměstnanci a zaměstnavateli, aby si ověřili, že jim bude pracovní vztah vyhovovat
- obě strany mohou zrušit pracovní poměr bez udání důvodu a to pouhým oznámením druhé straně
- doba maximálně 3 měsíce, (u vedoucích pracovníků 6 měsíců)
- musí být sjednána písemně jako součást pracovní smlouvy a nejpozději v den nástupu do práce, jinak je její sjednání NEPLATNÉ!!!

5. Doba trvání pracovního poměru

1) na dobu určitou – třikrát a dost!!!!

- může být sjednána od roku 2012 max. na 3 roky,
- pak maximálně 2x prodloužena (tj. u jednoho zaměstnavatele lze pracovat na dobu určitou max. 9 let)
- následně lze:
 - ukončit pracovní poměr
 - překlopit na dobu neurčitou

2) na dobu neurčitou

- takto uzavřený pracovní poměr nelze jednostranně změnit na pracovní poměr na dobu určitou /pokud, pak zaměstnanec musí souhlasit!!!/

6. Výše platu /mzdy

- **Plat - odměna** zaměstnance **za práci pro** zaměstnavatele, který je **veřejnou institucí** (tzv. veřejný sektor – stát, obec, kraj, příspěvkové organizace, školy atd.)
- Plat lze dostávat na základě splnění státem stanovených podmínek **platového tarifu**
- Plat se poskytuje **dle složitosti, odpovědnosti a namáhavosti práce, obtížnosti prac. podmínek, prac. výkonnosti a dosahovaných prac. výsledků**

6. Výše platu /mzdy

- Zákon přikazuje, aby **za stejnou práci** nebo za práci stejné hodnoty příslušel všem zaměstnancům **stejný plat**
- Plat **nesmí být nižší než minimální mzda** /od 1.1. 2020 je 14 600 Kč, tj. 87,30 Kč na hodinu/
- výši platu určuje zařazení zaměstnance do **platového tarifu**, který se sestavuje kombinací:
 - **platové třídy** – zařazení dle charakteru vykonávané práce
 - **platového stupně** – zařazení dle délky dosaž. praxe

6. Výše platu /mzdy

Délka praxe	Platový stupeň	Platová třída					
		11	12	13	14	15	16
do 1 roku	1	24 640	26 230	29 640	33 210	35 280	37 540
do 2 let	2	25 350	27 010	30 500	34 120	36 290	38 620
do 4 let	3	26 130	27 840	31 380	35 090	37 330	39 740
do 6 let	4	26 900	28 660	32 280	36 070	38 400	40 910
do 9 let	5	27 700	29 540	33 230	37 100	39 520	42 110
do 12 let	6	28 540	30 450	34 210	38 150	40 670	43 360
do 15 let	7	29 420	31 400	35 230	39 290	41 870	44 660
do 19 let	8	30 320	32 380	36 290	40 420	43 130	46 020
do 23 let	9	31 240	33 390	37 380	41 620	44 430	47 410
do 27 let	10	32 220	34 440	38 530	42 860	45 770	48 860
do 32 let	11	33 220	35 540	39 720	44 150	47 160	50 380
nad 32 let	12	34 280	36 670	40 940	45 480	48 600	51 950

6. Výše platu /mzdy

- Zákon přikazuje, aby **za stejnou práci** nebo za práci stejné hodnoty příslušel všem zaměstnancům **stejný plat**
- Plat **nesmí být nižší než minimální mzda** /od 1.1. 2020 je 14 600 Kč, tj. 87,30 Kč na hodinu/
- výši platu určuje zařazení zaměstnance do **platového tarifu**, který se sestavuje kombinací:
 - **platové třídy** – zařazení dle charakteru vykonávané práce
 - **platového stupně** – zařazení dle délky dosaž. praxe

6. Výše platu /mzdy

- Celkem existuje **16 platových tříd** a **12 platových stupňů**
- **Podmínky pro zařazení** do určitého platového tarifu **stanovuje** svým nařízením **Vláda České republiky**, a to veřejně
- Příplatky:
 - **osobní příplatek** – až do výše 50 % plat. tarifu
 - /dlouhodobě velmi dobré prac. výsledky, větší rozsah prac. úkolů než ostat. Zaměstnanci/
 - **příplatek za prac. pohotovost** – P 50%, M 10%

6. Výše platu /mzdy

- **příplatek za vedení** – od 5 až do 60 % platového tarifu
- **příplatek za svátek** - 100 %, ale místo něj je upřednostňováno placené náhradní volno
- **příplatek za noční práci** – 20 % z hrubého platu a minimálně 10 % z hrubé mzdy
- **příplatek za práci v sobotu a v neděli** – 25 % hrubého platu a 10 % hrubé mzdy
- **příplatek za rozdělenou směnu** – ve výši 30 % průměrného hodinového výdělku
- **příplatek za přesčas** - 25 % z hrubé mzdy zaměstnance /popř. náhrad volno/

6. Výše platu /mzdy

- **zvláštní příplatky, např.:**

- za práci ve ztíženém pracovním prostředí
- za práci v podmínkách spojených s mimořádnou neuropsychickou zátěží, rizikem ohrožení života a zdraví nebo obtížnými pracovními režimy
- za přímou pedagogickou činnost nad stanovený rozsah
- specializační příplatek pedagogického pracovníka

6. Výše platu /mzdy

- **Platový výměr:**

- **v den nástupu** do práce zaměstnavatel povinen vydat zaměstnanci **písemný platový výměr**, kde musí uvést údaje o:

- **plat. třídě a plat. stupni**, do nichž je zaměstnanec zařazen

- **výši plat. tarifu a ostat. pravidelně měsíčně poskytovaných složkách platu**

- **termínu a místu výplaty** (pokud to již není uvedeno v prac. smlouvě nebo vnitř. předpisu)

6. Výše platu /mzdy

- **Mzda - odměna** zaměstnance **za práci** v pracovním poměru **v soukromém sektoru**
- Složky mzdy:
 - **Pevná složka** - paušální velikost mzdy
 - **Pohyblivá složka:**
 - **Příplatky** /povinné - práce přesčas, ve svátek, v noci, v sobotu a neděli a za práci ve ztíženém prac. prostředí/
 - **Osobní ohodnocení** /kvalita práce konkrét. zaměstnance, lze jej odebrat pouze při zhorš. kvalitě práce zaměstnance/

6. Výše platu /mzdy

- **Prémie** - stanoveny v procentech a slouží ke zvýšení motivace
- **Odměny** - vyplácejí se jednorázově
- **Druhy mezd**
 - **Časová mzda** - výtěžek závislý na množství odprac. času
 - **Úkolová mzda** - výtěžek závislý na počtu jednotek vykonané práce
 - **Podílová mzda** - závislá na obrátu nebo dosaženém zisku zaměstnavatele
 - **Měsíční** – její výše je stejná bez ohledu na počet pracovních dnů v měsíci

6. Výše platu /mzdy

- **hrubá mzda** = základní mzda + osobní ohodnocení, příplatky, prémie a odměny + náhrady mzdy /např. dovolená, svátek aj./
- **čistá mzda** = hrubá mzda - zákonné srážky (záloha na daň z příjmu, zdravotní a sociální pojištění)
- **Výpočet mzdy:**
 - **Superhrubá mzda (celkové mzdové náklady na zaměstnance)** = hrubá mzda + pojistné placené zaměstnavatelem (25 % sociální a 9 % zdravotní)
 - Slouží k výpočtu daně ze závislé činnosti ve výši 15 %.
Vypočtená daň se snižuje o slevy na dani, např. na poplatníka, dítě atd.

6. Výše platu /mzdy

- **Čistá mzda** – výpočet

– Z hrubé mzdy se nejprve vypočítává sociální a zdravotní pojištění

– hrubá mzda - sociální pojištění 6,5 % - zdravotní pojištění 4,5 % - daň ze závislé činnosti snižovaná o slevy = čistá mzda

- Mzda se vyplácí ve stanoveném výplatním termínu buď v hotovosti nebo převodem na účet

Zdravotní pojištění

- .Zaměstnanci se sráží z hrubé mzdy 4,5 %**
- .Zaměstnavatel za zaměstnance odvádí 9%**
- .Celkovou částku odvádí zaměstnavatel jednotlivým zdravotním pojišťovnám**

Sociální pojištění

- .Zaměstnanci se sráží z hrubé mzdy 6,5 %**
- .Zaměstnavatel za zaměstnance odvádí 25 %**
- .Celkovou částku odvádí zaměstnavatel a jedná se o příjem do státního rozpočtu**

Ze zdravotního pojištění se hradí:

- a) Ošetření u lékaře a pobyt v nemocnici
- b) Léky
- c) Lázeňská péče
- d) Doprava nemocných

Ze sociálního pojištění se hradí:

- a) Nemocenské a sociální dávky
- b) Důchody
- c) Podpory v nezaměstnanosti, rekvalifikace, vytváření nových pracovních míst

Slevy na dani

- .Sleva na poplatníka 24 840 Kč/2 070 Kč
- .Student 4 020 Kč/335 Kč
- .Dítě
 - na 1. dítě 15 204 Kč/1 267 Kč
 - na 2. dítě 19 404 Kč/1 617 Kč
 - na 3. a každé další dítě 24 204 Kč/2 017 Kč
- .Sleva na vyživ. manžela/manželku – pouze ročně
24 840 Kč ročně
- .Sleva na vyživ. manžela/manželku ZTP/P - 49 680 Kč
/4140 Kč
- .Důchodce 24 840 Kč/2070 Kč
- .Držitel průkazu ZTP/P 16 140 Kč/1345 Kč

Slevy na dani

•Invalidita

– invalidita I. a II. stupně 2 520 Kč/210 Kč

– invalidita III. stupně 5 040 Kč/420 Kč

•Školka a školkovné 14 600 Kč pouze ročně

•Sleva na dani za EET 5 000 Kč

•Dítě ZTP/P

➤ na 1. dítě ZTP/P 30 408 Kč / 2 534 Kč měsíčně

➤ na 2. dítě ZTP/P 38 808 Kč / 3 234 Kč měsíčně,

➤ na 3. a každé další dítě ZTP/P 48 408 Kč/4 034 Kč

Odpočitatelné položky ze základu daně

•Dary

–2 % ze základu daně, min. 1000 Kč, max. 15 % ze základu daně

•Odbory

–Do výše 1,5 % zdanitelných příjmů, ale max. 3000 Kč

•Penzijní připojištění

–max. 24 000 Kč

Odpočitatelné položky ze základu daně

- **Úroky** z hypoték, úvěrů ze staveb. spoření
 - max. 300 000 Kč
- **Vzdělávání**
 - max. 10 000 Kč.
 - lidé se zdrav. postižením max. 13 000 Kč a
 - lidé s těžkým zdrav. postižením max. 15 000 Kč
- **Životní připojištění**
 - max. 24 000 Kč

Výpočet čisté mzdy

Hrubá mzda (HM)	20 000
Pojistné hrazené zaměstnavatelem (34 % z HM)	6 800
Superhrubá mzda (HM + 34 % pojistné)	26 800
Základ daně (zaokrouhлено na celé stokoruny nahoru)	26 800
Zdravotní pojištění (4,5 % z HM)	900
Sociální pojištění (6,5 % z HM)	1 300
Daň (15 % ze základu daně)	4 020
Sleva na poplatníka	2 070
Sleva na dítě	1 117
Daň po slevách (daň - slevy)	833
Čistá mzda (HM - zdrav. poj. - soc. poj. - daň po slevách)	16 967

7. Pracovní doba

- dobu určuje a rozvrhuje do prac. směn zaměstnavatel
- týdenní délka nesmí obecně přesáhnout **40 h týdně** (při rovnoměr. rozvržení směn jedna směna 8 h, při nerovnoměr. 12 h)
- v prac. době je zaměstnanec povinen být na svém pracovišti
- pracovní přestávka v délce **30 min po 6 h** nepřetržité práce (**mladiství po 4,5 h**)
- přestávky na jídlo a oddech se nezapočít. do prac. doby (neposkyt.se na začátku a na konci prac. doby)

8. Dovolena

- V Česku je **základní výměra** dovolené **4 týdny**
- Zaměstnanci např. státu, obcí, krajů či příspěvkových organizací **5 týdnů ročně**
- Příslušníci bezpečnostních sborů **6 týdnů v roce**
- Pedag. prac. a akadem. prac. vysokých škol **8 týdnů**
- Zaměstnanci, kteří pracují v dolech, v prostředí, kde jim přímo hrozí nákaza infekcí nebo jsou vystaveni ionizujícímu záření, s duševně chorými nebo mentálně postiženými, ve věznicích nebo jako potápěči, mají **nárok na dodatekovou dovolenou o výměře 1 týden ročně**

8. Dovolena

- **Dovolenu určuje** dle rozvrhu čerpání dovolené **zaměstnavatel - nutno přihlížet** jak k provoz. důvodům zaměstnavatele, tak **k oprávněným zájmům zaměstnance**
- Určena by měla být tak, aby zaměstnanec mohl v přísluš. roce vyčerpat alespoň 4 týdny dovolené
- **Nevyčerpaná dovolená se převádí do dalšího roku**, případně s jeho souhlasem ještě do dalšího násled.roku, pak ale nárok na ni zaniká
- **Dovolena je placená**, za její čerpání přísluší náhrada mzdy nebo platu **ve výši průměrného výdělku**

8. Dovolena

- Pokud byl **zaměstnanec v prac. poměru** u téhož zaměstnavatele **alespoň 60 dní**, má **nárok na dovolenou za kalendář. rok, popř. na její poměr. část**, jestliže prac. poměr netrval nepřetržitě po dobu celého roku
- **Poměr. část činí za každý odprac. měsíc 1/12 dovolené**, která by náležela za celý rok
- **Pokud** by zaměstnanec **neodprac.** pro daného zaměstnavatele **alespoň 60 dní**, má **nárok na dovolenou za odprac. dny, která činí 1/12 dovolené za kalendářní rok za každých 21 odprac. dnů**

9. Konkurenční doložka

- **Smluv. ujednání** mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem, **které omezuje výděleč. činnosti zaměstnance po skonč. zaměstnání, max. však na dobu 1 roku /pouze písemně – jinak není platná/**
- **Smyslem je ochrana know-how zaměstnavatele** pro dobu po skonč. prac. vztahu zaměstnance
- **Může se vztahovat pouze k prac. činnosti, která by byla shodná s předmětem činnosti zaměstnavatele**
- **Součástí konkurenč. doložky je závazek zaměstnavatele, že poskytne zaměstnanci přiměřené peněž. vyrovnání**

9. Konkurenční doložka

- **Konkurenč. doložku nelze sjednat s:**

- pedagog. pracovníky stát. škol a škol. zařízení

- pedagog. pracovníky v zařízeních sociál. Služeb

- **Porušení konkurenč. doložky:**

- smluvní pokuta

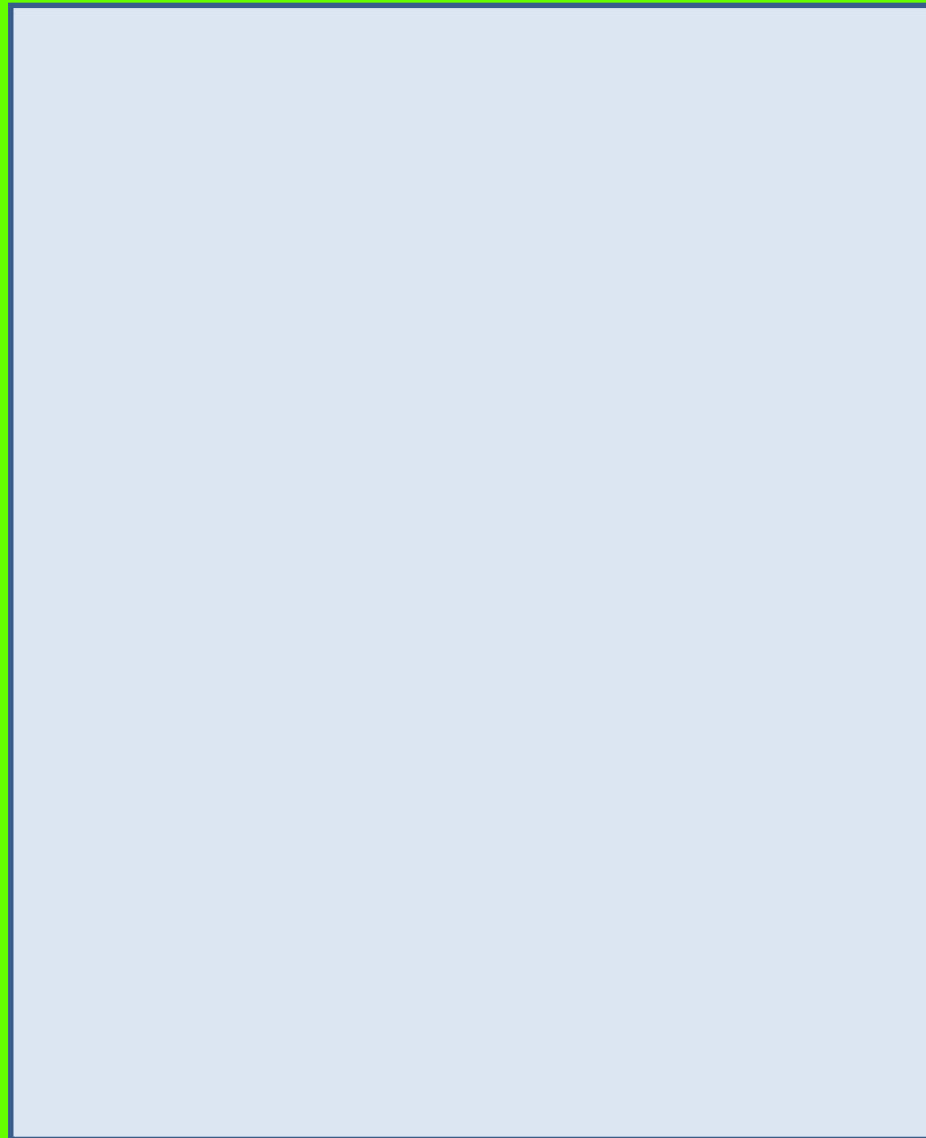
- upuštění od této činnosti se lze domáhat i soudně

-

Úkol č. 1

- Vypracujte pracovní smlouvu:

- Do připraveného formuláře správně umístěte všechny náležitosti pracovní smlouvy, aby byly formálně správně a uveďte **povinné náležitosti** pracovní smlouvy.

Úkol č. 2

- Uved'te: a) do levého sloupce povinné náležitosti prac. smlouvy
b) do pravého sloupce nepovinné náležitosti PS

Povinné náležitosti

Nepovinné náležitosti

Povinné náležitosti	Nepovinné náležitosti

Zdroj:

- 1) RYSKA, Radovan; PUŠKINOVÁ, Monika. *Právo pro střední školy*. Praha: EDUKO, 2012, ISBN 978-80-87204-573.
- 2) ŠÍMA, Alexander; SUK, Milan. *Základy práva pro střední a vyšší odborné školy*. Praha: C.H.Beck, 2006, ISBN 80-7179-098-2.
- 3) TOMANCOVÁ, J.. *Základy práva (nejen) pro školy*. Boskovice: František Šalé – Albert, 2007, ISBN 50-7326-110-3.
- 4) Česká republika. Zákoník práce. In: *Zákon č. 262/2006 Sb.*,. Dostupné z: <http://zakony.centrum.cz/zakonik-prace>